👩‍🏫 מהדורה למורה – הכינור בארון

סיפור קצר · כיתה ט' · נפש ורגש · מסלול רגיל

💡 מבנה הדף: פתיחה ← טקסט בפסקאות מסומנות ← חלק א' איתור (רמה א') ← חלק ב' הסקה, השוואה ומונח (רמה ב') ← חלק ג' טיעון ועמדה (רמה ג') ← משימת כתיבה ← כרטיס יציאה.

חלק א' – איתור מידע

1. אילו ציונים הופיעו בתעודה של אליה (פסקה א')? · מאה במתמטיקה, מאה באנגלית, תשעים ושמונה במדעים.

2. ממתי מנגנת אליה, ומה עשתה בכיתה ח' (פסקה ב')? · מגיל שבע; ניגנה סולו בטקס סוף השנה.

3. מה גילתה אליה בתחתית הטופס, ומה לא סיפרה לאיש (פסקה ג')? · שורה על מגמת מוזיקה בהתאם למבחן קבלה; שנרשמה למבחן.

חלק ב' – הסקה, השוואה ומונח

4. (הסקה) מה אפשר להסיק מן המשפט "החיוך הזה התחיל, לאט לאט, לכאוב לה בלסת" (פסקה א')? · שהחיוך נעשה מאולץ: אליה מרגישה לחץ ומשחקת תפקיד של "הבת המושלמת" שמצופה ממנה, ולא מרגישה שמחה אמיתית.

5. (השוואה) השוו בין מה שאליה מרגישה "מול מאה במבחן" לבין מה שהיא מרגישה כשהיא מנגנת (פסקה ה'). · מול הציון – הישג חיצוני, הצלחה שמשמחת אחרים; בנגינה – חוויה פנימית עמוקה, תחושה ש"מישהו אחר מנגן דרכה", ביטוי עצמי ואהבה.

6. (מונח) אבא אומר: "אני לא מאוכזב ממך. אני מפחד בשבילך. זה לא אותו דבר." הסבירו את ההבדל בין "אכזבה" לבין "פחד בשביל מישהו", ומה זה מלמד על "לחץ משפחתי להישגים". · אכזבה – תחושה שהילד לא עמד בציפיות; פחד בשביל מישהו – דאגה לעתידו מתוך אהבה. הלחץ של ההורים נובע לא פעם מאהבה ומפחד (מהעבר של אבא), ולא מחוסר הערכה.

חלק ג' – טיעון ועמדה

7. יש הטוענים שהורים צריכים להחליט על המגמה של ילדיהם, כי הם מבינים יותר בעולם העבודה; ויש הטוענים שההחלטה צריכה להיות של התלמידים. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הסיפור או מניסיונכם. · תשובה פתוחה: עמדה + נימוק + ראיה (הניסיון של אבא, "אף אחד לא מתפרנס מכינור", החוויה של אליה בנגינה, השיחה בסוף).

משימת כתיבה – מה בודקים

8. כתבו את השיחה של אליה ואבא אחרי מבחן הקבלה – בחרו אם התקבלה או לא (8–10 שורות של דיאלוג). · דיאלוג עם סימני פיסוק נכונים, עקביות עם הדמויות, פתרון או התפתחות ביחסים.

📋 מחוון לתשובה הפתוחה (חלק ג')

4 – מצוין · עמדה ברורה בפתיחה; שני נימוקים הגיוניים; הוכחה או דוגמה מדויקת מן הטקסט (עם ציון פסקה); סיכום; לשון תקינה ומכבדת.

3 – טוב · עמדה ברורה; נימוק אחד מפותח היטב; דוגמה מן הטקסט או מן הניסיון; מבנה מסודר.

2 – חלקי · עמדה קיימת אך לא חדה; נימוק כללי; אין דוגמה או שהדוגמה אינה קשורה.

1 – בהתחלה · חוזר על הטקסט בלי עמדה, או עמדה בלי נימוק.

✏️ דף עבודה – 🎻 הכינור בארון

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

סיפור קצר · כיתה ט' · מסלול רגיל

💡 מה עושים כשהחלום שלך שונה מהחלום שההורים חולמים בשבילך? בסיפור הקצר שלפניכם תפגשו את אליה, תלמידת ט' מצטיינת, ואת ההחלטה הקשה שהיא צריכה לקבל.

סיפור קצר

🎻 הכינור בארון

א על המקרר בבית של משפחת לוי היו תלויים תמיד שלושה דברים: לוח שנה, מגנט מסבתא, ותעודה. בכל מחצית התחלפה התעודה, אבל הציון לא השתנה. מאה במתמטיקה, מאה באנגלית, תשעים ושמונה במדעים. "זו הבת שלנו," אמר אבא לכל אורח, והצביע על המקרר כמו מדריך במוזיאון. אליה חייכה בכל פעם. היא לא ידעה להסביר למה החיוך הזה התחיל, לאט לאט, לכאוב לה בלסת.

ב הכינור חיכה בארון כבר שנה. היא ניגנה מגיל שבע, ובכיתה ח' אפילו ניגנה סולו בטקס סוף השנה. אחרי הטקס אמא חיבקה אותה ואמרה: "זה היה יפה מאוד, חמודה. ועכשיו – בתיכון צריך להתרכז במה שחשוב." אליה הבינה מה הכוונה. מגמת מחשבים ומתמטיקה מוגברת. מהנדסת, כמו אבא. כמו דוד יוסי. כמו כל מי שהצליח במשפחה.

ג השיחה התחילה בארוחת שישי, כשאבא הניח על השולחן את טופס בחירת המגמות. "סימנתי לך כבר בעיפרון," אמר בחיוך, "רק תחתמי." אליה הסתכלה על הטופס. מחשבים, פיזיקה, מתמטיקה. בתחתית הדף, באותיות קטנות, הייתה עוד שורה: "מגמת מוזיקה – בהתאם למבחן קבלה". המבחן היה בעוד שבועיים. היא לא אמרה לאף אחד שנרשמה אליו.

ד "אני רוצה לנסות מוזיקה," אמרה. המילים יצאו שקטות יותר משתכננה. אבא הניח את המזלג. "מוזיקה זה תחביב," אמר. "אף אחד לא מתפרנס מכינור." "זה לא נכון," אמרה אליה, וקולה רעד. "ואני לא מדברת על פרנסה. אני מדברת על מה שאני אוהבת." אמא הסתכלה על שניהם ושתקה. אחיה הקטן, אורי, הפסיק ללעוס. "אני עובד קשה כדי שיהיו לך הזדמנויות שלא היו לי," אמר אבא, "ואת רוצה לבזבז אותן?"

ה באותו לילה אליה לא נרדמה. היא חשבה על אבא, שגדל בבית קטן עם שבעה אחים ולמד בלילות. היא ידעה שהוא אוהב אותה. היא ידעה שהפחד שלו אמיתי. אבל היא חשבה גם על הרגע בטקס, כשהיא עצמה עיניים והצלילים יצאו מהכינור כאילו מישהו אחר מנגן דרכה. מעולם לא הרגישה ככה מול מאה במבחן.

ו בשבת אחר הצהריים, כשהבית היה שקט, היא הוציאה את הכינור מהארון ופתחה את הנרתיק. המיתרים היו משוחררים, והקשת התייבשה. היא כיוונה את המיתרים לאט, אחד אחד. ואז התחילה לנגן – בהתחלה בזהירות, אחר כך בביטחון. כשסיימה, הרימה את העיניים. אבא עמד בפתח החדר. היא לא ידעה כמה זמן הוא היה שם.

ז הוא לא אמר כלום. רק נכנס, התיישב על קצה המיטה, ושתק עוד רגע. "לא ידעתי שאת עדיין מנגנת ככה," אמר לבסוף. "לא ניגנתי," ענתה אליה. "שנה שלמה לא ניגנתי. כי פחדתי שזה יאכזב אותך." אבא הסתכל עליה זמן רב. "תעשי את המבחן," אמר. "ונדבר אחרי. אבל אני רוצה שתדעי – אני לא מאוכזב ממך. אני מפחד בשבילך. זה לא אותו דבר."

ח אליה לא ידעה אם תתקבל, ולא ידעה מה יגיד אבא אחרי המבחן. אבל באותו ערב, כשעברה ליד המקרר, שמה לב שמשהו חדש נתלה ליד התעודה: התוכנייה מהטקס של סוף כיתה ח', עם השם שלה, ומתחת – "סולו בכינור".

📚 **מילים חשובות: מחצית** – חצי שנת לימודים · **לסת** – העצם של הפה, שבה נמצאות השיניים · **סולו** – נגינה של אדם אחד לבד מול קהל · **לבזבז** – להשתמש במשהו בלי תועלת, לאבד אותו · **נרתיק** – קופסה לשמירה על כלי נגינה · **קשת** – המקל שבעזרתו מנגנים על כינור · **תוכנייה** – דף שמפרט את הקטעים באירוע או בהופעה

חלק א': איתור מידע (רמה א')

1. אילו ציונים הופיעו בתעודה של אליה (פסקה א')?

2. ממתי מנגנת אליה, ומה עשתה בכיתה ח' (פסקה ב')?

3. מה גילתה אליה בתחתית הטופס, ומה לא סיפרה לאיש (פסקה ג')?

חלק ב': הסקה, השוואה והבנת מונח (רמה ב')

4. מה אפשר להסיק מן המשפט "החיוך הזה התחיל, לאט לאט, לכאוב לה בלסת" (פסקה א')? (הסקה)

5. השוו בין מה שאליה מרגישה "מול מאה במבחן" לבין מה שהיא מרגישה כשהיא מנגנת (פסקה ה'). (השוואה)

6. אבא אומר: "אני לא מאוכזב ממך. אני מפחד בשבילך. זה לא אותו דבר." הסבירו את ההבדל בין "אכזבה" לבין "פחד בשביל מישהו", ומה זה מלמד על "לחץ משפחתי להישגים". (מונח)

חלק ג': טיעון והבעת עמדה (רמה ג')

7. יש הטוענים שהורים צריכים להחליט על המגמה של ילדיהם, כי הם מבינים יותר בעולם העבודה; ויש הטוענים שההחלטה צריכה להיות של התלמידים. באיזו עמדה אתם תומכים? נמקו, והסתמכו על פרט אחד לפחות מן הסיפור או מניסיונכם.

💡 (תזכורת לכתיבת תשובה מלאה: הצהרת עמדה ברורה + נימוק הגיוני + הוכחה או דוגמה)

☐ כתבתי עמדה ברורה ☐ הוספתי נימוק הגיוני ☐ הבאתי הוכחה או דוגמה

משימת כתיבה

8. כתבו את השיחה של אליה ואבא אחרי מבחן הקבלה – בחרו אם התקבלה או לא (8–10 שורות של דיאלוג).

🎟️ כרטיס יציאה

1. משפט אחד מן הטקסט שאני זוכר/ת: _____
2. שאלה שעדיין יש לי: _____

איך הרגשתי בתרגול? ☐ 😀 ☐ 🙂 ☐ 😐 ☐ 😟